

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Šmartinska cesta 55, p.p. 631, 1001 Ljubljana

T: 01 478 38 00
F: 01 478 39 00
E: gfu.fu@gov.si
www.fu.gov.si

DAVEK OD DOBIČKA OD ODSVOJITVE IZVEDENIH FINANČNIH INSTRUMENTOV

Brošura

Podrobnejši opis

1. izdaja, JANUAR 2015

KAZALO

1.0 SPLOŠNO	3
2.0 OPREDELITEV DAVČNEGA ZAVEZANCA	3
3.0 OPREDELITEV DAVČNE OBVEZNOSTI	3
4.0 OPREDELITEV IZVEDENIH FINANČNIH INSTRUMENTOV	3
5.0 OPREDELITEV ODSVOJITVE IZVEDENEGA FINANČNEGA INSTRUMENTA	5
6.0 UGOTAVLJANJE DAVČNE OSNOVE IN DAVČNE STOPNJE	5
6.1. Davčna osnova	5
6.2 Preračunavanje vrednosti v tuji valuti	6
6.3 Davčne stopnje.....	6
7.0 VODENJE EVIDENCE ZALOG.....	6
8.0 PRIZNAVANJE IZGUB OD ODSVOJITVE IZVEDENIH FINANČNIH INSTRUMENTOV .	7
10.0 ODBITEK DAVKA	7
11.0 PRIMERI	8
11.2 Terminske pogodbe	11
11.3 Certifikati.....	14
11.4 Opcije	20

1.0 SPLOŠNO

Obdavčitev dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov ureja [Zakon o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov - ZDDOIFI](#), ki je začel veljati 15. julija 2008.

2.0 OPREDELITEV DAVČNEGA ZAVEZANCA

Zavezanec za davek po [ZDDOIFI](#) je fizična oseba, rezident Slovenije po [Zakonu o dohodnini - ZDoh-2](#).

3.0 OPREDELITEV DAVČNE OBVEZNOSTI

Davčni zavezanec je zavezan za plačilo davka od »svetovnih« dobičkov od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov (tj. od dobičkov od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov, ki imajo vir v Republiki Sloveniji in od vseh dobičkov od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov, ki imajo vir izven Slovenije).

Dobički od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov imajo vir v Sloveniji, razen dobičkov od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov, katerih izdajatelj in ponudnik je pravna oseba ali druga oblika organiziranja, ki ni ustanovljena v skladu s predpisi v Republiki Sloveniji.

Z davkom so obdavčeni dobički od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov, ki so doseženi v davčnem letu, ki je enako koledarskemu letu.

[ZDDOIFI](#) določa, da se dobiček, dosežen z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta, pridobljenega pred dnem začetka veljavnosti tega zakona, ne obdavčuje. Navedena oprostitve velja ne glede na to, kdaj bo tako pridobljeni izvedeni finančni instrument odsvojen.

Glede na to, da se je [ZDDOIFI](#) pričel uporabljati 15. julija 2008, so obdavčeni dobički od odsvojitve tistih izvedenih finančnih instrumentov, ki so bili pridobljeni na dan 15. julija 2008 ali po njem.

4.0 OPREDELITEV IZVEDENIH FINANČNIH INSTRUMENTOV

Za izvedene finančne instrumente po [ZDDOIFI](#) se štejejo izvedeni finančni instrumenti po zakonu, ki ureja trg finančnih instrumentov. Izvedeni finančni instrumenti po tem zakonu so tudi dolžniški vrednostni papirji, katerih donos se ne izplačuje v obliki unovčitve kuponov ali v obliki diskonta.

Iz opredelitve izvedenih finančnih instrumentov po [ZDDOIFI](#) so torej izvzeti klasični dolžniški vrednostni papirji, pri katerih »glavni« donos imetniki dosegajo v obliki obresti (obveznice, zakladne menice). Obresti od takih dolžniških vrednostnih papirjev so obdavčene po [ZDoh-2](#), od morebitnega dobička, ki ga imetniki dosegajo z njihovo odsvojitvijo, pa se po [ZDoh-2](#) dohodnina ne plača.

Iz navedenega sledi, da se med izvedene finančne instrumente po [ZDDOIFI](#) všteta tudi tisti relativno novi in inovativni finančni instrumenti, ki so strukturirani kot dolžniški vrednostni papirji. Za izvedene finančne instrumente po [ZDDOIFI](#) se tako štejejo tudi certifikati in sicer ne glede na to, kako so strukturirani (tj. ne glede na obliko oziroma vrsto). Od dobička, ki ga imetniki dosegajo z njihovo odsvojitvijo, se plača davek po [ZDDOIFI](#), morebitni drugi dohodek iz takih instrumentov pa se obdavčuje kot dohodek od obresti po [ZDoh-2](#).

Izvedeni finančni instrumenti so opredeljeni v [Zakonu o trgu finančnih instrumentov - ZTFI](#).

Opredelitev izvedenih finančnih instrumentov po drugem odstavku 7. člena ZTFI:

4. opcije, terminske pogodbe, posli zamenjave in drugi izvedeni posli v zvezi z vrednostnimi papirji, valutami, obrestnimi merami ali donosi kot osnovnimi instrumenti ali drugi izvedeni finančni instrumenti, finančni indeksi ali druga finančna merila, ki jih je mogoče poravnati bodisi s prenosom osnovnega instrumenta bodisi z denarnim plačilom,
5. opcije, terminske pogodbe, menjalni posli in drugi izvedeni posli v zvezi z blagom kot osnovnim instrumentom, ki:
 - bodisi morajo biti poravnani z denarnim plačilom
 - bodisi so lahko poravnani z denarnim plačilom po izbiri ene od strank (razen zaradi neizpolnitve obveznosti druge pogodbene stranke ali drugega razloga za prenehanje pogodbe),
6. opcije, terminske pogodbe, posli zamenjave in drugi izvedeni posli v zvezi z blagom kot osnovnim instrumentom, ki se lahko poravnajo s prenosom osnovnega instrumenta (blaga), pod pogojem, da se z njimi trguje na organiziranem trgu oziroma v večstranskem sistemu trgovanja (v nadaljnjem besedilu: MTF),
7. opcije, terminske pogodbe, menjalni posli in drugi izvedeni posli v zvezi z blagom kot osnovnim instrumentom:
 - ki se lahko poravnajo fizično in niso navedeni v 6. točki tega odstavka,
 - ki nimajo komercialnih namenov in
 - ki imajo značilnosti drugih izvedenih finančnih instrumentov, zlasti ob upoštevanju, ali se bodisi obračunavajo in poravnajo prek priznanih klirinških družb bodisi je treba v zvezi z njimi zagotavljati zahtevano (dnevno) kritje,
8. izvedeni finančni instrumenti za prenos kreditnega tveganja,
9. finančne pogodbe na razlike,
10. opcije, terminske pogodbe, menjalni posli in drugi izvedeni posli v zvezi s spremenljivkami ozračja, prevoznimi stroški, emisijskimi pravicami ali stopnjami inflacije ali drugi uradni ekonomskimi statističnimi podatki, ki:
 - bodisi morajo biti poravnani z denarnim plačilom
 - bodisi so lahko poravnani z denarnim plačilom po izbiri ene od strank (razen zaradi neizpolnitve obveznosti druge pogodbene stranke ali drugega razloga za prenehanje pogodbe),
11. kateri koli drug izveden posel v zvezi s premoženjem, pravicami, obveznostmi, indeksi in ukrepi, ki ni naveden v 1. do 10. točki tega odstavka in ki ima značilnosti drugih izvedenih finančnih instrumentov, zlasti ob upoštevanju,
 - ali se z njimi trguje na organiziranem trgu oziroma v MTF in
 - ali se bodisi obračunavajo in poravnajo prek priznanih klirinških družb bodisi je treba v zvezi z njimi zagotavljati zahtevano (dnevno) kritje.

a) Posli v zvezi z blagom

ZDDOIFI določa, da se za izvedene finančne instrumente ne štejejo izvedeni finančni instrumenti, ki predstavljajo posle v zvezi z blagom kot osnovnim instrumentom, ki morajo biti poravnani z blagom (fizično).

V skladu z zgoraj navedenim se za izvedene finančne instrumente po ZDDOIFI ne štejejo izvedeni finančni instrumenti kot posli v zvezi z blagom kot osnovnim instrumentom, ki so zajeti v točkah 4. do 11. drugega odstavka 7. člena ZTFI in morajo biti poravnani oziroma se poravnajo z blagom.

Se pa za izvedene finančne instrumente po ZDDOIFI štejejo tisti izvedeni finančni instrumenti kot posli v zvezi z blagom kot osnovnim instrumentom, ki so sicer zajeti v točkah 4 do 11 drugega odstavka 7. člena ZTFI in morajo biti poravnani z denarnim plačilom ali so lahko poravnani z denarnim plačilom po izbiri ene od strank.

Upošteva se zgoraj navedeno, dobiček, dosežen z odsvojitvijo terminskih pogodb, ki so vezane na blago in se poravnajo z blagom, ni obdavčen po ZDDOIFI. Opozoriti pa je potrebno, da se tak dobiček, če ga fizična oseba dosega v okviru opravljanja dejavnosti obdavčuje kot dohodek iz dejavnosti po določbah ZDoh-2.

b) Valutno trgovanje

Upošteva je opredelitev izvedenih finančnih instrumentov v točkah 4. do 11. drugega odstavka 7. člena [ZTFI](#), se za izvedene finančne instrumente po [ZDDOIFI](#) ne štejejo posli promptnega (spot) valutnega trgovanja (tj. posli, ki se takoj izvršijo, poravnava pa se lahko izvrši do nekaj dni kasneje). Navedeno je potrebno upoštevati v primeru trgovanja preko Foreign Exchange Market (FOREX). Opozoriti je potrebno, da se dobiček iz poslov promptnega (spot) valutnega trgovanja, če ga fizična oseba dosega v okviru opravljanja dejavnosti obdavčuje kot dohodek iz dejavnosti po določbah [ZDoh-2](#).

Iz navedenega sledi, da se za izvedene finančne instrumente po [ZDDOIFI](#) štejejo drugi izvedeni finančni instrumenti oziroma izvedeni posli v zvezi z valutami, ki so zajeti v točkah 4. do 11. drugega odstavka 7. člena [ZTFI](#).

5.0 OPREDELITEV ODSVOJITVE IZVEDENEGA FINANČNEGA INSTRUMENTA

Odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta je vsaka transakcija ali dogodek, zaradi katerega davčni zavezanec doseže izgubo ali dobiček. Načeloma se za odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta šteje zaprtje dolge pozicije.¹

Odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta, ki ga opravi fizična oseba v okviru opravljanja dejavnosti, se ne obdavčuje po določbah [ZDDOIFI](#), temveč kot dohodek iz dejavnosti po določbah [ZDoh-2](#).

Prav tako se odsvojitve pravice do nakupa delnic ali pravice do pridobitve drugega premoženja, ki je pridobljena na podlagi zaposlitve (dohodek z zaposlitve), ne obdavčuje po določbah [ZDDOIFI](#), temveč kot dohodek iz zaposlitve po določbah [ZDoh-2](#).

6.0 UGOTAVLJANJE DAVČNE OSNOVE IN DAVČNE STOPNJE

6.1 Davčna osnova

Davčna osnova od dobička od odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta je razlika med vrednostjo izvedenega finančnega instrumenta ob odsvojitvi in vrednostjo izvedenega finančnega instrumenta ob pridobitvi. Vrednost izvedenega finančnega instrumenta ob pridobitvi enaka vrednosti izvedenega finančnega instrumenta, ki jo je ob pridobitvi oziroma ob sklenitvi posla plačal davčni zavezanec, povečana za normirane stroške, povezane s pridobitvijo izvedenega finančnega instrumenta, v višini 1% od plačane vrednosti. Vrednost izvedenega finančnega instrumenta ob odsvojitvi je enaka izplačani vrednosti ob odsvojitvi, zmanjšana za normirane stroške, povezane z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta, v višini 1% od izplačane vrednosti.

Skladno z navedenim je – podobno kot velja po [ZDoh-2](#) pri ugotavljanju dobička iz kapitala, doseženega z odsvojitvijo vrednostnih papirjev in deležev – splošno izhodišče pri ugotavljanju davčne osnove po [ZDDOIFI](#), da se dejanski stroški, povezani s pridobitvijo oziroma odsvojitvijo izvedenih finančnih instrumentov, ne priznavajo.

Za ugotavljanje davčne osnove torej ni pomembno, ali si je davčni zavezanec sposodil dodatna sredstva od svojega posrednika (tj. ni pomembno, ali se z izvedenim finančnim instrumentom trguje s finančnim vzvodom). Prav tako je potrebno opozoriti, da stroški financiranja in provizije, ki jih je plačal zavezanec (provizije, ki niso vračunane v ceno instrumenta), ne zmanjšujejo

¹ Pri ugotavljanju davčne osnove v primeru zapiranja kratke pozicije veljajo posebnosti. Več v nadaljevanju, v točki 6.4.

davčne osnove (se pa posredno upoštevajo pri ugotavljanju davčne osnove in sicer preko z zakonom določene višine 1%, ki povečuje vrednost ob pridobitvi oziroma zmanjšuje vrednost ob odsvojitvi).

Dohodki iz financiranja (obresti) in denarne prilagoditve (dividende) ter morebitni drugi dohodek, ki ga prejme davčni zavezanec iz izvedenega finančnega instrumenta, se obdavčijo kot obresti po 81. členu [ZDoh-2](#), po stopnji 25%.

► Opozoriti je potrebno, da se tak dohodek, če ga fizična oseba dosega v okviru opravljanja dejavnosti iz poglavja III.3. [ZDoh-2](#), obdavčuje kot dohodek iz dejavnosti po določbah [ZDoh-2](#).

6.2 Preračunavanje vrednosti v tuji valuti

Na splošno se vrednost izvedenega finančnega instrumenta ob pridobitvi v tuji valuti preračuna v eure po referenčnem tečaju Evropske centralne banke, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan pridobitve izvedenega finančnega instrumenta oziroma na dan sklenitve posla (referenčni tečaj ECB). Podobno se vrednost izvedenega finančnega instrumenta ob odsvojitvi v tuji valuti preračuna v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta (referenčni tečaj ECB; v nadaljevanju: referenčni tečaj).

6.3 Davčne stopnje

Davek po [ZDDOIFI](#) se izračuna in plača po stopnji:

- 40%, če je dobiček dosežen z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta pred potekom dvanajstih mesecev imetništva oziroma dvanajstih mesecev od sklenitve posla;
- 25%, če je dobiček dosežen z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta po dvanajstih mesecih imetništva oziroma po dvanajstih mesecih od sklenitve posla ter pred dopoljenih petih letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma pred dopoljenih petih letih od sklenitve posla;
- 15%, če je dobiček dosežen z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta po dopoljenih petih letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma po dopoljenih petih letih od sklenitve posla;
- 10%, če je dobiček dosežen z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta po dopoljenih desetih letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma po dopoljenih desetih letih od sklenitve posla;
- 5%, če je dobiček dosežen z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta po dopoljenih petnajstih letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma po dopoljenih petnajstih letih od sklenitve posla.

Davek po [ZDDOIFI](#) se ne plača in ne napoveduje od dobička, doseženega pri odsvojitvi izvedenega finančnega instrumenta po 20 letih imetništva oziroma po 20 letih od sklenitve posla.

7.0 VODENJE EVIDENCE ZALOG

Zavezanec je dolžan voditi evidenco zalog istovrstnih izvedenih finančnih instrumentov. Zaloge se vodijo po metodi zaporednih cen (FIFO).

8.0 PRIZNAVANJE IZGUB OD ODSVOJITVE IZVEDENIH FINANČNIH INSTRUMENTOV

V četrtem odstavku 11. člena [ZDDOIFI](#) je določeno, da se v primeru, ko je razlika med vrednostjo izvedenega finančnega instrumenta ob odsvojitvi in vrednostjo izvedenega finančnega instrumenta ob pridobitvi negativna (izguba), lahko v letu, za katero se odmerja davek, za navedeno izgubo zmanjšuje pozitivna davčna osnova za dobiček iz odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta po tem zakonu, vendar ne več, kot znaša pozitivna davčna osnova.

Izgube, ki jih zavezanec doseže v koledarskem letu z odsvojitvijo obdavčljivih izvedenih finančnih instrumentov, torej lahko zmanjšajo dobičke, ki jih zavezanec doseže z odsvojitvijo obdavčljivih izvedenih finančnih instrumentov v enakem obdobju.

Izgube, ki jih zavezanec doseže v koledarskem letu z odsvojitvijo obdavčljivih izvedenih finančnih instrumentov, se torej ne morejo poračunati z dobički, ki jih zavezanec doseže z odsvojitvijo kapitala po [ZDoh-2](#). In nasprotno, dobiček, ki ga zavezanec doseže v koledarskem letu z odsvojitvijo obdavčljivih izvedenih finančnih instrumentov, se ne more poračunati z izgubami, ki jih zavezanec doseže z odsvojitvijo kapitala po [ZDoh-2](#).

Opozoriti je potrebno tudi, da izguba, ki jo zavezanec doseže z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta, pridobljenega pred 15. julijem 2008, ne zmanjšuje pozitivne davčne osnove za dobiček iz odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta po [ZDDOIFI](#) in sicer ne glede na to, kdaj je bil izvedeni finančni instrument odsvojen (pred uveljavitvijo [ZDDOIFI](#) ali po njem).

V primerih, ko se bo pozitivna davčna osnova, zmanjšana z izgubami, doseženimi v istem davčnem letu, nanašala na različna obdobja imetništva izvedenih finančnih instrumentov, se bo davek odmeril od skupne letne pozitivne davčne osnove, ki se bo razdelil med posamezna obdobja imetništva izvedenih finančnih instrumentov iz 14. člena [ZDDOIFI](#) upošteva sorazmerne deleže. Sorazmerni deleži se bodo ugotovili kot razmerje med pozitivno davčno osnovo posameznega obdobja imetništva izvedenih finančnih instrumentov in seštevkom pozitivnih davčnih osnov posameznih obdobja imetništva izvedenih finančnih instrumentov v davčnem letu.

9.0 NAPOVED ZA ODMERO DAVKA

Zavezanec mora napoved za odmero davka od dobička iz odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov vložiti do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto. V taki napovedi lahko davčni zavezanec uveljavlja tudi zmanjšanje pozitivne davčne osnove za izgubo, doseženo z odsvojitvijo izvedenih finančnih instrumentov.

Napoved se vložijo pri davčnem organu in sicer na posebnem [obrazcu](#).

Davčni organ izda odločbo o višini davka do 30. aprila tekočega leta za preteklo leto.

10.0 ODBITEK DAVKA

Zavezanec lahko od davka, odmerjenega po [ZDDOIFI](#), odšteje znesek ustreznega dela davka (v nadaljnjem besedilu: odbitek), ki ga je plačal od dobičkov z virom izven Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: tuji dobički), vključenih v njegovo osnovo za davek.

V skladu s 5. členom [ZDDOIFI](#) se za tuje dobičke štejejo dobički od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov, katerih izdajatelj in ponudnik je pravna oseba ali druga oblika organiziranja, ki ni ustanovljena v skladu s predpisi v Republiki Sloveniji.

Odbitek davka od tujih dobičkov ne sme preseči nižjega od:

1. zneska davka od tujih dobičkov, ki je bil dokončen in dejansko plačan, ali
2. zneska davka, ki bi ga bilo treba plačati po [ZDDOIFI](#) od tujih dobičkov, če odbitek ne bi bil možen.

Če je znesek iz 1. točke višji od zneska iz 2. točke, se razlika ne more uveljavljati kot odbitek v naslednjih ali preteklih davčnih obdobjih.

Če ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka z drugo državo, po kateri ima pravico obdavčevanja le država, katere rezident je fizična oseba, se odbitek ne prizna.

Če je znesek davka, pred zmanjšanjem za odbitke, nižji od odbitkov, znesek odbitkov ne more preseči zneska davka. Odbitki, ki presegajo znesek davka, se ne morejo uveljavljati kot odbitki v prihodnjih ali preteklih davčnih letih.

Davčni zavezanec lahko uveljavlja odbitek davka, plačanega v tujini, v napovedi za odmero davka od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov. V tem primeru so sestavni del napovedi tudi ustrezna dokazila glede davčne obveznosti izven Slovenije, zlasti o znesku davka, plačanega od teh dobičkov v tujini, o osnovi za plačilo davka ter o tem, da je znesek davka, plačan v tujini, dokončen in dejansko plačan. Kot ustrezna dokazila se štejejo listine, izdane s strani davčnega organa tuje države, ali drugi dokumenti, ki nedvoumno dokazujejo davčno obveznost ali plačilo davka izven Slovenije.

Če davčni zavezanec do 28. februarja tekočega leta še ne razpolaga z ustreznimi dokazili za preteklo leto, lahko ustrezna dokazila predloži naknadno. Če davčni zavezanec ne predloži dokazil do 30. aprila tekočega leta za preteklo leto, izda davčni organ začasno odločbo, ko jo razveljavi in nadomesti z novo odločbo v 15 dneh po predložitvi dokazil. Če davčni zavezanec ne predloži dokazil po preteku petih let po letu, za katero je uveljavljal odbitek davka, plačanega v tujini, se šteje, da je začasna odločba glavna.

11.0 PRIMERI

11.1 Finančne pogodbe na razlike (angl. contracts for difference - CFD)

Skladno z zgoraj navedenim se v primeru **finančnih pogodb na razlike** (v nadaljevanju: FPNR) davčna osnova ugotovi kot razlika med pogodbeno vrednostjo ob odprtju in ob zaprtju pozicije.

Za ugotavljanje davčne osnove ni pomembno, ali se FPNR trguje s finančnim vzvodom. Stroški financiranja in provizije, ki jih je plačal zavezanec, ne zmanjšujejo davčne osnove, se pa posredno upoštevajo pri ugotavljanju davčne osnove in sicer preko z zakonom določene višine 1%, ki povečuje vrednost FPNR ob pridobitvi oziroma zmanjšuje vrednost FPNR ob odsvojitvi.

Dohodki iz financiranja (obresti) in denarne prilagoditve (dividende), ki jih prejme davčni zavezanec, se obdavčijo kot dohodek po poglavju III.6.1 [ZDoh-2](#) (Obresti). Šteje se, da je tak dohodek prejet, ko je obračunan. Če se v primeru trgovanja preko trgovalne platforme obresti obračunavajo dnevno, sprememba na računu pa se vidi npr. enkrat mesečno, se šteje, da so obresti prejete na dan spremembe na računu.

Kadar je davčni zavezanec stranka osebe, ki se po 58. členu [Zakona o davčnem postopku - ZDavP-2](#) šteje za plačnika davka in preko te osebe doseže dohodek iz prejšnjega odstavka, plačnik davka izračuna, odtegne in plača davčni odtegljaj od takega dohodka. V vseh drugih primerih mora davčni zavezanec napoved za odmero dohodnine od prejetih obresti v skladu s prvim odstavkom 326. člena [ZDavP-2](#) vložiti pri davčnem organu do 15. dne v mesecu za preteklo trimesečje.

Primer 1:**FPNR – odpiranje dolge pozicije (FPNR na lastniški vrednostni papir)**

Davčni zavezanec ima na razpolago za investiranje 30.000 EUR. Deponira 10.000 EUR (tj. 20% od skupne nakupne cene 50.000 EUR) pri posredniku in kupi 10.000 AB delnic po 5 EUR za vsako, z uporabo FPNR. Po enem tednu od nakupa AB plača dividende (neto po davku po 10%) in sicer po 0,10 EUR za delnico. Davčni zavezanec pozicijo zapre po enem mesecu, ko so delnice AB vredne 6 EUR. LIBOR je enak v obdobju 1 meseca in znaša 6%.

Pogodbena vrednost FPNR za 10.000 AB delnic po 5 EUR vsaka	50.000 EUR
Začetni zahtevani depozit (20%) (ki se vrne ob zaprtju), da bi se zagotovil nakup 10.000 AB delnic, po 5 EUR vsaka, z uporabo FPNR Davčni zavezanec deponira 10.000 EUR od svojih 30.000 EUR pri posredniku	10.000 EUR
Plačana provizija pri odprtju pozicije po stopnji 0,25% (min. 25 EUR) od pogodbene vrednosti (od 50.000 EUR)	125 EUR
Skupni stroški nakupa FPNR	50.125 EUR
Prejeta dividenda po 10 centov na delnico (neto po davku) (10.000 x 0,10 EUR)	1.000 EUR
Stroški obresti oz. plačani stroški financiranja - povprečna pogodbena vrednost v obdobju enega meseca v višini 55.000 EUR po LIBOR plus pribitek	396 EUR
Vrednost ob zaprtju pozicije FPNR za 10.000 AB delnic po 6 EUR vsaka	60.000 EUR
Bruto dobiček (60.000 EUR minus 50.000 EUR)	10.000 EUR
Minus stroški provizije za zaprtje (0,25% od vrednosti ob prodaji)	150 EUR
Minus stroški provizije za odprtje (0,25% od vrednosti ob nakupu)	125 EUR
Minus stroški obresti (LIBOR plus pribitek)	396 EUR
Plus prejeta dividenda (neto po davku)	1.000 EUR
Neto prihodek od FPNR nakupne in prodajne transakcije	10.329 EUR
Donosnost na vložena sredstva (10.329 / 10.000)	103,29%

A) [ZDDOIFI](#):Davčna osnova:

Pri ugotavljanju davčne osnove se upošteva vrednost cene FPNR (tj. pogodbena vrednost).

Davčna osnova = (vrednost cene FPNR ob zaprtju pozicije minus 1% od vrednosti) minus (vrednost cene FPNR ob odprtju pozicije plus 1% od vrednosti) = (60.000 EUR - 600 EUR) – (50.000 EUR + 500 EUR) = 59.400 EUR – 50.500 EUR = 8.900 EUR

Davčna osnova = dobiček v znesku 8.900 EUR.

Davčna stopnja, ki se uporabi:

40%, ker je obdobje imetništva FPNR dolgo en mesec.

B) [ZDoh-2](#):

1.000 EUR se obdavči kot obresti po 81. členu [ZDoh-2](#). Dohodnina se plača po stopnji 25%.

Primer 2:**FPNR – odpiranje kratke pozicije (FPNR na lastniški vrednostni papir)**

Davčni zavezanec deponira 40.000 EUR pri posredniku in uporabi 20.000 EUR od depozita za prodajo FPNR za 20.000 YZ delnic po 5 EUR vsako. Pozicijo zapre po 60 dneh, ko so delnice YZ vredne 4 EUR. LIBID je enak v obdobju 60 dni in znaša 6%.

Davčni zavezanec deponira 20.000 EUR od svojih 40.000 EUR pri posredniku	20.000 EUR
Davčni zavezanec proda (odpre kratko pozicijo) FPNR za 20.000 YZ delnic po 5 EUR vsaka	100.000 EUR
Plačana provizija pri odprtju pozicije po stopnji 0,25% od pogodbene vrednosti (od 100.000 EUR)	250 EUR
Skupni stroški odprtja kratke pozicije pri FPNR	100.250 EUR
Plačana provizija pri zaprtju pozicije po stopnji 0,25% od pogodbene vrednosti (od 80.000 EUR)	200 EUR
Dohodek v obliki obresti oz. prejeti stroški financiranja (povprečna pogodbena vrednost v obdobju 60 dni v višini 90.000 EUR po LIBID minus pribitek)	518 EUR
Vrednost ob zaprtju pozicije FPNR za 20.000 delnic YZ po 4 EUR vsaka	80.000 EUR
Bruto dobiček (100.000 EUR minus 80.000 EUR)	20.000 EUR
Minus stroški provizije za odprtje	250 EUR
Minus stroški provizije za zaprtje	200 EUR
Plus dohodek v obliki obresti	518 EUR
Neto prihodek od FPNR nakupne in prodajne transakcije	20.068 EUR
Donosnost na vložena sredstva (20.068 / 20.000)	100,34%

A) [ZDDOIFI](#):

Davčna osnova:

Pri ugotavljanju davčne osnove se upošteva vrednost cene FPNR (tj. pogodbena vrednost).

Davčna osnova = (vrednost cene FPNR ob odprtju pozicije minus 1% od vrednosti) minus (vrednost cene FPNR ob zaprtju pozicije plus 1% od vrednosti) = (100.000 EUR – 1.000 EUR) – (80.000 EUR + 800 EUR) = 99.000 EUR – 80.800 EUR = 18.200 EUR

Davčna osnova = dobiček v znesku 18.200 EUR.

Davčna stopnja, ki se uporabi:

40%, ker je obdobje imetništva FPNR dolgo 60 dni.

B) [ZDoh-2](#):

518 EUR se obdavči kot obresti po 81. členu [ZDoh-2](#). Dohodnina se plača po stopnji 25%.

Primer 3:

FPNR na delniški indeks – odpiranje dolge pozicije

Zavezanec odpre račun pri posredniku in položi kot kritje 20.000 evrov v lastniških vrednostnih papirjih.

Cena FPNR na delniški indeks je 10.420 (prodajna cena) / 10.424 (nakupna cena). Zavezanec odpre pozicijo – kupi 10 FPNR.

Zavezanec se odloči, da bo pozicijo držal odprto preko noči. Naslednji dan je izhodiščna cena za FPNR 10.496/98. Zavezanec se odloči, da bo zaprl pozicijo in proda 10 FPNR po ceni 10.496.

Provizija za nakup/prodajo FPNR se posredniku ne plačuje.

Pogodbena vrednost FPNR na delniški indeks	10.424 EUR
Začetni zahtevani depozit (kritje) (1%) = število FPNR, pomnoženo s ceno, pomnoženo s %-om kritja za instrument (10 x 10.424 x 1% = 1.024,40 EUR)	1.024,40 EUR

Davčni zavezanec deponira 20.000 EUR pri posredniku	
Plačana provizija pri odprtju pozicije (0%)	0 EUR
Skupni stroški nakupa 10 FPNR na delniški indeks	104.240 EUR
Stroški obresti oz. plačani stroški financiranja = število FPNR, pomnoženo s ceno in pomnoženo z obrestno mero ter deljeno s 365 (10 x 10.424) x 10% / 365 = 28,56 EUR	28,56 EUR
Vrednost ob zaprtju pozicije 10 FPNR po 10.496 vsak	104.960 EUR
Bruto dobiček (104.960 EUR minus 104.240 EUR)	720 EUR
Minus stroški provizije za zaprtje (0%)	0 EUR
Minus stroški provizije za odprtje (0%)	0 EUR
Minus stroški obresti	28,56 EUR
Neto prihodek od FPNR nakupne in prodajne transakcije (720 EUR-27,46 EUR)	691,44 EUR
Donosnost na vložena sredstva (691,44 / 1.024,40)	67,50%

A) ZDDOIFI:

Davčna osnova:

Pri ugotavljanju davčne osnove se upošteva vrednost cene FPNR (tj. pogodbeno vrednost).

Davčna osnova = (vrednost cene FPNR ob zaprtju pozicije minus 1% od vrednosti) minus (vrednost cene FPNR ob odprtju pozicije plus 1% od vrednosti) = (104.960 EUR – 1.049,6 EUR) – (104.240 EUR + 1.042,4 EUR) = 103.910,40 EUR – 105.282,40 = -1.372,00 EUR

Davčna osnova = izguba v znesku 1.372,00 EUR.

11.2 Terminalske pogodbe

Skladno z zgoraj navedenim se v primeru **terminalske pogodbe** (v nadaljevanju: TP) davčna osnova ugotovi kot razlika med vrednostjo TP ob zaprtju pogodbe in vrednostjo TP ob nakupu.

Za ugotavljanje davčne osnove ni pomembno kako je davčni zavezanec pridobil sredstva za nakup TP. Stroški financiranja in stroški morebitnih provizij, ki jih je plačal zavezanec, ne zmanjšujejo davčne osnove, se pa posredno upoštevajo preko z zakonom določene višine 1%, ki povečuje vrednost ob pridobitvi oziroma zmanjšuje vrednost ob odsvojitvi.

Primer 1:

Valutna terminalska pogodba

Fizična oseba kupi 6. oktobra pogodbo CME Euro FX Futures pri ceni \$1.2713/€. Vrednost točke pri pogodbi je 12,5 USD (točka je 0,0001). Pogodba se glasi na 125.000 eurov. Konec dneva se pogodba zapre pri ceni \$1.2784/€.

Vrednost TP	125.000 EUR	Preračun v EUR*
Tečaj ob nakupu TP	\$1,2713/€	
Tečaj ob zaprtju TP	\$1,3000/€	
Sprememba v ceni	\$0,0287/€	
Vrednost TP ob nakupu (125.000 x 1,2713) (v USD)	158.912,5 USD	124.578,63 EUR*
Vrednost TP ob zaprtju (125.000 x 1,2784) (v USD)	162.500 USD	127.391,03 EUR*
Donos vseh TP (v USD)	887,5 USD	

*Preračun narejen ob upoštevanju fiktivnega referenčnega tečaja na dan 6. oktobra – tečaj je \$1,2756/EUR.

Davčna osnova:

Pri ugotavljanju davčne osnove se upošteva vrednost TP (tj. pogodbeno vrednost).

Davčna osnova = (vrednost TP ob zaprtju pogodbe minus 1% od vrednosti) minus (vrednost TP ob nakupu plus 1% od vrednosti) = (127.391,03 EUR – 1.273,91 EUR) – (124.578,63 EUR + 1.245,79 EUR) = 292,70 EUR

Davčna osnova = dobiček v znesku 292,70 EUR.

Davčna stopnja, ki se uporabi: 40%, ker je obdobje imetništva pogodbe krajše od dvanajstih mesecev.

Primer 2: Valutna terminska pogodba

Kritje je 5.000 USD.

Zavezanec proda euro pri ceni 1,3000. Vrednost točke pri pogodbi je 12,5 USD (točka je 0,0001). Kritje pri nakupu TP je 4.000 USD.

Velikost pogodbe je 125.000 EUR. Vrednost pogodbe = velikost pogodbe x cena = 125.000 EUR x 1,3000 = 162.500 USD. Vrednost pozicije, ki jo ima zavezanec = 4.000 USD.

Čez nekaj dni zavezanec zapre pozicijo, tj. kupi euro po 1,3100. Vrednost pogodbe = velikost pogodbe x cena = 125.000 EUR x 1,3100 = 163.750 USD. Vrednost pozicije, ki jo ima zavezanec = 2.750 USD (4000-1250).

Vel TP	125.000 EUR	Preračun v EUR	
Tečaj ob prodaji TP	\$1,3000/€		
Tečaj ob zaprtju TP	\$1,3100/€		
Sprememba v ceni	\$0,0100/€		
Vrednost TP ob prodaji (v USD)	162.500 USD		125.105,85 EUR*
Vrednost TP ob zaprtju (v USD)	163.750 USD		125.971,23 EUR**
Izguba na pogodbo (v USD)	1.250 USD		

* Preračun narejen ob upoštevanju fiktivnega referenčnega tečaja na dan prodaje – tečaj je \$1,2989/EUR.

** Preračun narejen ob upoštevanju fiktivnega referenčnega tečaja na dan zaprtja pozicije – tečaj je \$1,2999/EUR.

Davčna osnova:

Pri ugotavljanju davčne osnove se upošteva vrednost TP (tj. pogodbeno vrednost).

Davčna osnova = (vrednost TP ob zaprtju pogodbe minus 1% od vrednosti) minus (vrednost TP ob nakupu plus 1% od vrednosti) = (125.105,85 EUR – 1.251,06 EUR) – (125.971,23 EUR + 1.259,71 EUR) = – 3.367,15 EUR)

Davčna osnova = izguba v znesku 3.367,15 EUR.

Primer 3: Terminalska pogodba – E-Mini S&P 500

Zavezanec kupi E-Mini S&P 500 pri ceni 1400. Vrednost točke pri pogodbi je 50 USD. Kritje pri nakupu E-Mini S&P 500 je 5.000 USD.

Vrednost pogodbe je velikost pogodbe x cena = 50 USD x indeks (cena E-Mini S&P 500) = 50 USD x 1400 = 70.000 USD. Vrednost pozicije, ki jo ima zavezanec = 5.000 USD.

Čez nekaj dni cena E-Mini S&P 500 naraste. Zavezanec zapre pozicijo, tj. proda E-Mini S&P 500 po 1420. Velikost pogodbe = 50 USD x indeks = 50 USD x 1420 = 71.000 USD. Vrednost pozicije, ki jo ima zavezanec = 6.000 USD.

Vrednost točke pri TP	50 USD	Preračun v EUR
Indeks ob nakupu TP	1400	
Indeks ob zaprtju TP	1420	
Sprememba v indeksu	20	
Velikost pogodbe ob nakupu (50 USD x 1400)	70.000 USD	53.891,75 EUR*
Velikost pogodbe ob zaprtju (50 USD x 1420)	71.000 USD	54.198,47 EUR**
Donos na pogodbo (sprememba v indeksu x vrednost točke pri TP)	1.000 USD	
Donosnost na vložena sredstva (1.000/5.000)	20%	

* Preračun narejen ob upoštevanju fiktivnega referenčnega tečaja na dan nakupa – tečaj je \$1,2989/EUR.

** Preračun narejen ob upoštevanju fiktivnega referenčnega tečaja na dan zaprtja pozicije – tečaj je \$1,3100/EUR.

Davčna osnova:

Pri ugotavljanju davčne osnove se upošteva vrednost TP (tj. pogodbeno vrednost).

Davčna osnova = (vrednost TP ob zaprtju pogodbe minus 1% od vrednosti) minus (vrednost TP ob nakupu plus 1% od vrednosti) = (54.198,47 EUR – 541,98 EUR) – (53.891,75 EUR + 538,92 EUR) = – 774,18 EUR)

Davčna osnova = izguba v znesku 774,18 EUR.

Primer 4:

Terminska pogodba - DJIA indeks (Dow Jones Industrial Average)

Zavezanec proda DJIA pri ceni 12.000. Vrednost točke pri pogodbi je 10 USD. Kritje pri nakupu DJIA je 5.000 USD.

Velikost pogodbe je 10 USD x indeks (cena DJIA) = 10 USD x 12000 = 120.000 USD. Vrednost pozicije, ki jo ima zavezanec = 5.000 USD.

Čez nekaj dni cena DJIA naraste. Zavezanec zapre pozicijo, tj. kupi DJIA po 12100. Vrednost pogodbe = 10 USD x indeks = 10 USD x 12100 = 121.000 USD. Vrednost pozicije, ki jo ima zavezanec = 4.000 USD.

Vrednost točke pri TP	10 USD	Preračun v EUR
Indeks ob prodaji TP	12000	
Indeks ob zaprtju TP	12100	
Sprememba v indeksu	100	
Velikost pogodbe ob prodaji (10 USD x 12000)	120.000 USD	92.307,69 EUR*
Velikost pogodbe ob zaprtju (10 USD x 12100)	121.000 USD	93.812,99 EUR**
Izguba na pogodbo (sprememba v indeksu x vrednost točke pri TP)	1.000 USD	
Izguba na vložena sredstva (-1.000/5.000)	-20%	

* Preračun narejen ob upoštevanju fiktivnega referenčnega tečaja na dan prodaje – tečaj je \$1,3000/EUR.

** Preračun narejen ob upoštevanju fiktivnega referenčnega tečaja na dan zaprtja pozicije – tečaj je \$1,2898/EUR.

Davčna osnova:

Pri ugotavljanju davčne osnove se upošteva vrednost TP (tj. pogodbeno vrednost).

Davčna osnova = (vrednost TP ob zaprtju pogodbe minus 1% od vrednosti) minus (vrednost TP ob u plus 1% od vrednosti) = (92.307,69 EUR – 923,08 EUR) – (93.812,99 EUR + 938,13 EUR) = –3.366,51 EUR)

Davčna osnova = izguba v znesku 3.366,51 EUR.

Primer 5: Terminska pogodba na zlato

Terminska pogodba, ki se poravna v denarju (USD), temelji na 100 oz. (unč) zlata. Vrednost točke pri pogodbi je 10 USD (točka je 0,10). Kričje pri nakupu zlata je 4.000 USD.

Zavezanec kupi zlato pri 650. Vrednost pogodbe je velikost pogodbe x cena = 100 x 650 USD = 65.000 USD. Vrednost pozicije, ki jo ima zavezanec = 4.000 USD.

Čez nekaj ur cena zlata naraste. Zavezanec zapre pozicijo, tj. proda zlato po 660. Vrednost pogodbe je velikost pogodbe x cena = 100 x 660 USD = 66.000 USD. Vrednost pozicije, ki jo ima zavezanec = 5.000 USD.

Vrednost točke pri TP	10 USD	Preračun v EUR*
Cena ob prodaji TP	650	
Cena ob zaprtju TP	660	
Sprememba v ceni	10	
Velikost pogodbe ob nakupu (10 USD x 6500)	65.000 USD	46.465,08 EUR*
Velikost pogodbe ob zaprtju (10 USD x 660)	66.000 USD	47.179,93 EUR*
Donos na pogodbo (sprememba v indeksu x vrednost točke pri TP)	1.000 USD	
Donosnost na vložena sredstva (1.000/4.000)	25%	

* Preračun narejen ob upoštevanju fiktivnega referenčnega tečaja – tečaj je \$1,3989/EUR.

Davčna osnova:

Pri ugotavljanju davčne osnove se upošteva vrednost TP (tj. pogodbeno vrednost).

Davčna osnova = (vrednost TP ob zaprtju pogodbe minus 1% od vrednosti) minus (vrednost TP ob nakupu plus 1% od vrednosti) = (47.179,91 EUR – 471,80 EUR) – (46.465,08 EUR + 464,65 EUR) = –221,62 EUR)

Davčna osnova = izguba v znesku 221,62 EUR.

11.3 Certifikati

Skladno z zgoraj navedenim se v primeru **certifikatov** davčna osnova ugotovi kot razlika med vrednostjo certifikata ob odsvojitvi in vrednostjo certifikata ob pridobitvi, pri tem se upoštevajo normirani stroški v višini 1%. Pri pridobitvi se vrednost certifikata poveča za normirane stroške v višini 1%, pri odsvojitvi pa se vrednost certifikata zmanjša za normirane stroške v višini 1%.

Za ugotavljanje davčne osnove ni pomembno kako je davčni zavezanec pridobil sredstva za nakup certifikata oziroma ni pomembno, ali se certifikat trguje s finančnim vzvodom. Stroški financiranja in stroški morebitnih provizij, ki jih je plačal zavezanec, ne zmanjšujejo davčne osnove, se pa posredno upoštevajo preko z zakonom določene višine 1%, ki povečuje vrednost ob pridobitvi oziroma zmanjšuje vrednost ob odsvojitvi.

Primer 1:
Diskontni certifikat, ki se navezuje na delnico ZZZ

Maksimalna vrednost certifikata (CAP) = 50 EUR
Datum izdaje certifikata: 20. julij 2008 certifikata.
Cena certifikata ob izdaji: 46,49 EUR.
Tečaj delnice ZZZ na isti dan (ob izdaji certifikata): 60 EUR
Datum zapadlosti certifikata: 23. september 2008.

A) Zavezanec kupi 10 certifikatov ob izdaji 20. julija 2008 in jih drži do zapadlosti.

A1) Tečaj delnice ZZZ na dan zapadlosti certifikata: 55 EUR. Izdajatelj ob zapadlosti certifikata izplača maksimalno vrednost certifikata.

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob zapadlosti minus 1% od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob izdaji plus 1% od vrednosti) = (500 EUR – 5 EUR) – (464,89 EUR + 4,65 EUR) = 495 EUR – 469,54 EUR = 34,76 EUR

Davčna osnova = dobiček v znesku 34,76

Davčna stopnja, ki se uporabi:

40%, ker je obdobje imetništva certifikatov krajše od dvanajstih mesecev.

A2) Tečaj delnice ZZZ na dan zapadlosti certifikata: 48 EUR. Izdajatelj ob zapadlosti certifikata izplača navedeno vrednost delnice.

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost delnic ZZZ ob zapadlosti certifikatov minus 1% od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob izdaji plus 1% od vrednosti) = (480 EUR – 4,8 EUR) – (464,89 EUR + 4,65 EUR) = 475,2 EUR – 469,54 EUR = 14,96 EUR

Davčna osnova = dobiček v znesku 14,96 EUR.

Davčna stopnja, ki se uporabi:

40%, ker je obdobje imetništva certifikatov krajše od dvanajstih mesecev.

B) Zavezanec kupi 10 certifikatov en mesec po izdaji, t.j. na dan 20. avgusta 2008, ko je njihov tečaj 47,97 EUR, in jih drži do zapadlosti, ko je tečaj delnice ZZZ 50 EUR. Izdajatelj ob zapadlosti certifikata izplača maksimalno vrednost certifikata.

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob zapadlosti minus 1% od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob pridobitvi plus 1% od vrednosti) = (500 EUR – 5 EUR) – (479,70 EUR + 4,797 EUR) = 495 EUR – 474,90 EUR = 20,10 EUR

Davčna osnova = dobiček v znesku 20,10 EUR.

Davčna stopnja, ki se uporabi:

40%, ker je obdobje imetništva certifikatov krajše od dvanajstih mesecev.

Primer 2:
Indeksni certifikat na XXY

Zavezanec 16. julija 2008 kupi 100 indeksnih certifikatov na XXY. Indeksni certifikat na XXY sledi razmerju 1:100. Cena certifikata ob nakupu znaša 44 EUR, medtem ko znaša XXY v času nakupa navedenega certifikata 4400 točk (100 x več od vrednosti certifikata). Čez tri mesece (16. oktobra 2008), ko indeks XXY naraste na 5300 točk, naraste tudi cena certifikata na 53 EUR, se zavezanec odloči, da bo certifikat odsvojil oziroma prodal.

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob odsvojitvi minus 1% od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob pridobitvi plus 1% od vrednosti) = $((100 \times 53 \text{ EUR}) - 53 \text{ EUR}) - ((100 \times 44 \text{ EUR}) + 44 \text{ EUR}) = 5.247 \text{ EUR} - 4.444 \text{ EUR} = 803 \text{ EUR}$

Davčna osnova = dobiček v znesku 803 EUR.

Davčna stopnja, ki se uporabi:

40%, ker je obdobje imetništva certifikatov dolgo tri mesece.

Primer 3:

Bonus certifikat na delnico XYZ

Zavezanec 15. julija 2008 kupi 100 bonus certifikatov na delnico XYZ.

Cena certifikata ob izdaji je enaka tečaju delnice XYZ in znaša 100 EUR.

Datum zapadlosti 15. julija 2010 (čas trajanja 2 leti).

Bonus pod določenimi pogoji znaša 120 EUR.

Spodnja varnostna meja 60 EUR.

A) Tečaj delnice XYZ se nahaja med spodnjo vrednostno mejo in bonusom (med 60 in 120) in varnostni nivo 60 EUR v času trajanja certifikata ni bil presežen.

Če tečaj delnice XYZ na dan zapadlosti certifikata znaša 90 EUR, bo izdajatelj ob zapadlosti bonus certifikata izplačal vlagatelju izplačilo v višini bonusa, ki znaša 120 EUR.

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob zapadlosti minus 1% od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob izdaji plus 1% od vrednosti) = $(12.000 \text{ EUR} - 120 \text{ EUR}) - (10.000 \text{ EUR} + 100 \text{ EUR}) = 11.880 \text{ EUR} - 10.100 \text{ EUR} = 1.780 \text{ EUR}$

Davčna osnova = dobiček v znesku 1.780 EUR.

Davčna stopnja, ki se uporabi:

20 %, ker je obdobje imetništva certifikatov daljše od 12 mesecev (in krajše od petih let).

B) Tečaj delnice XYZ je na dan zapadlosti 180 EUR in je višji od nivoja bonusa, ki znaša 120 EUR. Varnostni nivo 60 EUR v času trajanja certifikata ni bil presežen.

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob zapadlosti minus 1% od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob izdaji plus 1% od vrednosti) = $(18.000 \text{ EUR} - 180 \text{ EUR}) - (10.000 \text{ EUR} + 100 \text{ EUR}) = 17.820 \text{ EUR} - 10.100 \text{ EUR} = 7.720 \text{ EUR}$

Davčna osnova = dobiček v znesku 7.720 EUR.

Davčna stopnja, ki se uporabi:

20 %, ker je obdobje imetništva certifikatov daljše od 12 mesecev (in krajše od petih let).

C) Tečaj delnice XYZ je na dan zapadlosti 80 EUR. Varnostni nivo 60 EUR je bil v času trajanja certifikata presežen, ker je v času trajanja certifikata tečaj delnice padel na 55 EUR.

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob zapadlosti minus 1% od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob izdaji plus 1% od vrednosti) = $(8.000 \text{ EUR} - 80 \text{ EUR}) - (10.000 \text{ EUR} + 100 \text{ EUR}) = 7.920 \text{ EUR} - 10.100 \text{ EUR} = - 2.180 \text{ EUR}$

Davčna osnova = izguba v znesku 2.180 EUR.

D) Tečaj delnice XYZ je na dan zapadlosti 50 EUR (izven varnostnega nivoja).

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob zapadlosti minus 1% od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob izdaji plus 1% od vrednosti) = (5.000 EUR – 50 EUR) – (10.000 EUR + 100 EUR) = 4.950 EUR – 10.100 EUR = - 5.150 EUR

Davčna osnova = izguba v znesku 5.150 EUR

E) Tečaj delnice XYZ dan zapadlosti 150 EUR. Varnostni nivo 60 EUR je bil v času trajanja certifikata presežen, ker je v času trajanja certifikata tečaj delnice padel na 55 EUR.

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob zapadlosti minus 1% od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob izdaji plus 1% od vrednosti) = (15.000 EUR – 150 EUR) – (10.000 EUR + 100 EUR) = 14.850 EUR – 10.100 EUR = 4.750 EUR

Davčna osnova = dobiček v znesku 4.750 EUR.

Davčna stopnja, ki se uporabi:

20 %, ker je obdobje imetništva certifikatov daljše od 12 mesecev (in krajše od petih let).

Primer 4:

A) Garantirani certifikat

Vlagatelj ob izdaji kupi garantirani certifikat, ki zasleduje vrednost delnice CCC, katere tečaj je 100 EUR in tudi cena certifikata znaša 100 EUR. Rok zapadlosti je 5 let, zagotovljeno je 100 % izplačilo vložnega kapitala na dan zapadlosti, participacija na donosnosti oziroma udeležbena stopnja znaša 50 %.

A1) Na dan zapadlosti certifikata znaša tečaj delnice CCC 80 EUR. Ker navedeni certifikat zagotavlja 100 % izplačilo glavnice, bo vlagatelju izplačano 100 EUR za certifikat.

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob zapadlosti minus 1% od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob izdaji plus 1% od vrednosti) = (100 EUR – 1 EUR) – (100 EUR + 1 EUR) = 99 EUR – 101 EUR = -2 EUR

Davčna osnova = izguba v znesku 2 EUR.

A2) Na dan zapadlosti certifikata znaša tečaj delnice CCC 100 EUR. Tečaj delnice CCC je enak vložnemu kapitalu.

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob zapadlosti minus 1% od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob izdaji plus 1% od vrednosti) = (100 EUR – 1 EUR) – (100 EUR + 1 EUR) = 99 EUR – 101 EUR = -2 EUR

Davčna osnova = izguba v znesku 2 EUR.

A3) Na dan zapadlosti certifikata znaša tečaj delnice CCC 180 EUR. Vlagatelj prejme zagotovljeno izplačilo vložnega kapitala (100 EUR) ter 50 % participacije na donosnost (50% od (180 – 100) znaša 40) kar skupaj znaša 140 EUR.

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob zapadlosti minus 1% od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob izdaji plus 1% od vrednosti) = (140 EUR -1,4 EUR) – (100 EUR + 1 EUR) = 138,6 EUR – 101 EUR = 37,6 EUR

Davčna osnova = dobiček v znesku 37,6 EUR.

Davčna stopnja, ki se uporabi:

15%, ker je obdobje imetništva certifikata dolgo pet let.

B) Garantirani certifikat

Zavezanec kupi 100 naložbenih certifikatov po ceni 100 EUR za certifikat. Ta zagotavlja ob zapadlosti garantirano vračilo glavnice v višini 100 % in letni kupon, katerega višina je odvisna od razvoja gibanja tečaja košarice 20 mednarodnih delnic. Naložba je likvidna in investitor lahko z naložbenim certifikatom dnevno trguje do zapadlosti. Ročnost certifikata je 5 let.

B1) Zavezancu je bil čez eno leto od nakupa certifikatov izplačan letni kupon v višini 60 EUR.

Dohodek izplačan na podlagi letnega kupona, se po določbah [ZDoh-2](#) obdavči kot obresti po 81. členu [ZDoh-2](#), po stopnji 20%.

Kadar dohodek izplača oseba, ki se po 58. členu [ZDavP-2](#) šteje za plačnika davka, plačnik davka izračuna, odtegne in plača davčni odtegljaj od takega dohodka. V vseh drugih primerih mora davčni zavezanec napoved za odmero dohodnine od prejetega dohodka v skladu s prvim odstavkom 326. člena [ZDavP-2](#) vložiti pri davčnem organu do 15. dne v mesecu za preteklo trimesečje.

B2) Zavezanec je čez leto in pol, ko je vrednost certifikatov narasla na 150 EUR, prodal vseh 100 certifikatov.

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob odsvojitvi minus 1% od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob izdaji plus 1% od vrednosti) = (15.000 EUR – 150 EUR) – (10.000 + 100) = 4.750 EUR.

Davčna osnova = dobiček v znesku 4.750 EUR.

Davčna stopnja, ki se uporabi:

20%, ker je obdobje imetništva certifikatov daljše od 12 mesecev (in krajše od petih let).

Primer 5:

Outperformance certifikat na delnico SSS

Zavezanec kupi 100 certifikatov. Cena certifikata je 100 EUR in je enaka tečaju delnice SSS, na katero se certifikat glasi. Stopnja udeležbe na dobiček znaša 1,5. Čas trajanja certifikata je 12 mesecev.

A) Ob zapadlosti znaša tečaj delnice SSS 150 EUR. Ob zapadlosti prejme vlagatelj osnovno ceno ter razliko med osnovno ceno in tečajem delnice ob zapadlosti certifikata, pomnoženo s stopnjo udeležbe ((150-100) x 1,5) + 100, kar znaša 175 EUR.

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob zapadlosti minus 1% od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob izdaji plus 1% od vrednosti) = (17.500 EUR – 175 EUR) – (10.000 EUR + 100 EUR) = 17.325 EUR – 10.100 EUR = 7.225 EUR.

Davčna osnova = dobiček v znesku 7.225 EUR.

Davčna stopnja, ki se uporabi:

20%, ker je obdobje imetništva certifikata dolgo eno leto.

B) Ob zapadlosti znaša tečaj delnice SSS 90 EUR. Ob zapadlosti prejme vlagatelj 90 EUR.

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob zapadlosti minus 1 % od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob izdaji plus 1% od vrednosti) = (9.000 EUR – 90 EUR) – (10.000 EUR+ 100 EUR) = 8.910 EUR – 10.100 EUR = - 1.190 EUR.

Davčna osnova = izguba v znesku 1.190 EUR.

Primer 6:

Certifikati s finančnim vzvodom (turbo certifikati)

Tečaj osnovnega instrumenta (delnice) znaša 50 EUR.

Osnovna cena znaša 40 EUR

Knock out znaša 40 EUR.

Strošek 1,5 EUR

Cena certifikata znaša 11,5 EUR (50 EUR – 40 EUR + 1,5 EUR)

Finančni vzvod znaša 4,35 (50/11,5)

Certifikat sledi gibanju cene delnice v razmerju 1 : 1.

A) Zavezanec kupi 100 certifikatov s finančnim vzvodom po ceni 11,5 EUR. Čez en mesec cena delnice naraste na 55 EUR, tedaj znaša cena certifikata 16,5 EUR (55 EUR – 40 EUR + 1,5 EUR). Zavezanec odsvoji vseh 100 certifikatov.

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob odsvojitvi minus 1 % od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob pridobitvi plus 1% od vrednosti) = (1.650 EUR – 16,5 EUR) – (1.150 EUR + 11,5 EUR) = 1.633,5 EUR – 1.161,5 EUR = 472 EUR.

Davčna osnova = dobiček v znesku 472 EUR.

Davčna stopnja, ki se uporabi:

40%, ker je obdobje imetništva certifikatov dolgo en mesec.

B) Zavezanec kupi 100 certifikatov s finančnim vzvodom po ceni 11,5 EUR. Cena delnice ob zapadlosti znaša 60 EUR, izdajatelj izplača imetniku 20 EUR za certifikat.

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob zapadlosti minus 1% od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob izdaji plus 1% od vrednosti) = (2.000 EUR – 20 EUR) – (1.150 EUR + 11,5 EUR) = 1.980 EUR - 1.161,5 EUR = 818,50 EUR.

Davčna osnova = dobiček v znesku 818,50 EUR.

Davčna stopnja, ki se uporabi:

20%, ker je obdobje imetništva certifikata daljše od 12 mesecev in krajše od 5 let.

C) Zavezanec kupi 100 certifikatov s finančnim vzvodom po ceni 11,5 EUR. Cena delnice pade na 39 EUR. Vrednost certifikata 0 EUR, presežen je knock out nivo, certifikat propade.

Davčna osnova:

Davčna osnova = (vrednost certifikatov ob zapadlosti minus 1% od vrednosti) minus (vrednost certifikatov ob izdaji plus 1% od vrednosti) = (0) – (1.150 EUR + 11,5 EUR) = 0 – 1.161,5 EUR = - 1.161,5 EUR.

Davčna osnova = izguba v znesku 1.161,5 EUR.

11.4 Opcije

Skladno z zgoraj navedenim se v primeru **opcij** davčna osnova ugotovi kot razlika med vrednostjo opcije ob pridobitvi in vrednostjo opcije ob odsvojitvi, pri tem se upoštevajo normirani stroški v višini 1%. Pri pridobitvi se vrednost opcije poveča za normirane stroške v višini 1%, pri odsvojitvi pa se vrednost opcije zmanjša za normirane stroške v višini 1%.

Za ugotavljanje davčne osnove ni pomembno kako je davčni zavezanec pridobil sredstva za nakup opcije. Stroški financiranja in stroški morebitnih provizij, ki jih je plačal zavezanec, ne zmanjšujejo davčne osnove, se pa posredno upoštevajo preko z zakonom določene višine 1%, ki povečuje vrednost ob pridobitvi oziroma zmanjšuje vrednost ob odsvojitvi.

Primer 1:

Nakupna opcija na delnice AAA

Zavezanec za 7.800 USD kupi na dan A opcijo s pravico do nakupa 100 AAA delnic po tečaju 300 USD za delnico. Tečaj AAA delnice na borzi znaša 350 USD.

A) Tečaj AAA delnic se zviša na 450 USD, vrednost opcije naraste na 15.000 USD (45.000 USD – 30.000 USD). Zavezanec se je odločil, da proda opcijo.

Referenčni tečaj na dan odsvojitve opcije znaša EUR/USD = 1,3184,
na dan pridobitve je znašal referenčni tečaj EUR/USD = 1,3000.

Davčna osnova:

Preračun vrednosti opcije ob pridobitvi iz USD v EUR: $7.800 \text{ USD} / 1,3000 = 6.000 \text{ EUR}$

Preračun vrednosti opcije ob odsvojitvi iz USD v EUR: $15.000 \text{ USD} / 1,3184 = 11.377,43 \text{ EUR}$

Davčna osnova = (vrednost opcije ob odsvojitvi minus 1% od vrednosti) minus (vrednost opcije ob pridobitvi plus 1% od vrednosti) = $(11.377,43 \text{ EUR} - 113,77 \text{ EUR}) - (6.000 \text{ EUR} + 60 \text{ EUR}) = 5.203,66 \text{ EUR}$

Davčna osnova = dobiček v znesku 5.203,66 EUR.

Davčna stopnja, ki se uporabi:

20%, ker je obdobje imetništva opcije daljše od 12 mesecev in krajše od 5 let.

B) Tečaj AAA delnic pade na 302,1 USD, vrednost opcije pade na 210 USD. Zavezanec se je odločil, da proda opcijo.

Referenčni tečaj na dan odsvojitve opcije znaša EUR/USD = 1,3184,
na dan pridobitve je znašal referenčni tečaj EUR/USD = 1,3000

Davčna osnova:

Preračun vrednosti opcije ob pridobitvi iz USD v EUR: $7.800 \text{ USD} / 1,3000 = 6.000 \text{ EUR}$

Preračun vrednosti opcije ob odsvojitvi iz USD v EUR: $210 \text{ USD} / 1,3184 = 159,28 \text{ EUR}$

Davčna osnova = (vrednost opcije ob odsvojitvi minus 1% od vrednosti) minus (vrednost opcije ob pridobitvi plus 1% od vrednosti) = $(159,28 \text{ EUR} - 1,59 \text{ EUR}) - (6.000 \text{ EUR} + 60 \text{ EUR}) = -5.902,31 \text{ EUR}$

Davčna osnova = izguba v znesku 5.902,31 EUR.

C) Tečaj AAA delnic pade pod 300 USD, vrednost opcije pade na 0 USD. Opcija ni vredna nič.

Davčna osnova:

Preračun vrednosti opcije ob pridobitvi iz USD v EUR: $7.800 \text{ USD} / 1,3000 = 6.000 \text{ EUR}$

Preračun vrednosti opcije ob odsvojitvi iz USD v EUR: $0 \text{ USD} / 1,3184 = 0 \text{ EUR}$

Davčna osnova = (vrednost opcije ob odsvojitvi minus 1% od vrednosti) minus (vrednost opcije ob pridobitvi plus 1% od vrednosti) = 0 – (6.000 EUR + 60 EUR) = - 6.060 EUR.

Davčna osnova = izguba v znesku 6.060 EUR.

Primer 2:

Prodajna opcija na delnico BBB

Za 570 USD kupimo na dan A opcijo s pravico do prodaje 100 delnic BBB po tečaju 75 USD za delnico. V času nakupa prodajne opcije znaša tečaj delnice BBB na borzi 77 USD.

A) Tečaj delnice BBB pade na 55 USD, vrednost opcije naraste na 2.000 USD. Zavezanec se je odločil prodati opcijo.

Referenčni tečaj na dan odsvojitve opcije znaša EUR/USD = 1,3184,
na dan pridobitve je znašal referenčni tečaj EUR/USD = 1,3000.

Davčna osnova:

Preračun vrednosti opcije ob pridobitvi iz USD v EUR: 570 USD/1,3000 = 438,46 EUR

Preračun vrednosti opcije ob odsvojitvi iz USD v EUR: 2.000 USD/1,3184 = 1.516,99 EUR

Davčna osnova = (vrednost opcije ob odsvojitvi minus 1% od vrednosti) minus (vrednost opcije ob pridobitvi plus 1% od vrednosti) = (1.516,99 EUR – 15,17 EUR) – (438,46 EUR + 4,38 EUR) = 1.058,98 EUR

Davčna osnova = dobiček v znesku 1.058,98 EUR.

Davčna stopnja, ki se uporabi:

20%, ker je obdobje imetništva opcije daljše od 12 mesecev in krajše od 5 let.

B) Tečaj delnice BBB naraste na 79 USD. Opcija ni vredna nič.

Davčna osnova:

Preračun vrednosti opcije ob pridobitvi iz USD v EUR: 570 USD/1,3000 = 438,46 EUR

Preračun vrednosti opcije ob odsvojitvi iz USD v EUR: 0 USD/1,3184 = 0 EUR

Davčna osnova = (vrednost opcije ob odsvojitvi minus 1% od vrednosti) minus (vrednost opcije ob pridobitvi plus 1% od vrednosti) = 0 – (438,46 EUR + 4,38 EUR) = - 442,85 EUR.

Davčna osnova = izguba v znesku 442,85 EUR.